

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
Skills of School Administrators Affecting Academic Administration of Schools
Under the Office of Suphanburi Primary Education Service Area 2

ศุภกิจ มาลัย*, พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์**
Suphakit Malai*, Pongsak Ruamchomrat**
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
Kanchanaburi Rajabhat University

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 294 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ตามพื้นที่จัดการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 3) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมพบว่า ด้านการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร (X_2) ด้านการจัดการเรียนรู้ (X_3) ด้านการประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร (X_4) และด้านการวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย เท่ากับ 0.497 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยสามารถทำนายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 49.70 และสามารถนำมาสร้างสมการถดถอย คือ $\hat{Y} = 1.30 + 0.07X_2 + 0.17X_3 + 0.21X_4 + 0.23X_5$ หรือ $\hat{Z}_Y = 0.11X_2 + 0.25X_3 + 0.31X_4 + 0.34X_5$

คำสำคัญ: ทักษะของผู้บริหาร, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

The research aimed to study the academic administration of schools and the skills of educational institution administrators that affect the academic administration of schools under the Suphanburi Primary Educational Service Area Office 2. The samples comprised 294 school administrators and teachers in education under Suphanburi Primary Educational Service Area 2. They are chosen using a stratified sampling method according

to the educational area. The research tool is a 5-level rating scale questionnaire with content validity between 0.67-1.00 and reliability equal to 0.99. Statistics used in data analysis include percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis the statistical significance level was set at the 0.05 level.

The findings were as follows: 1) Skills of educational institution administrators under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 2 was overall and each aspect is at a high level. Arranged in order: leadership skills with vision, performance evaluation skills and personnel management, planning and curriculum development skills, learning management skills, and educational research skills evaluation and planning. 2) Academic administration of the school under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 2 was overall and each aspect is at a high level. Arranged in order: academic administration work planning, educational supervision, teaching and learning management in schools, measurement, evaluation and academic result transfer, curriculum development, development of the learning process, and academic research to develop the quality of education in schools. 3) Skills of educational institution administrators that affect the academic administration of schools under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 2 overall found that curriculum planning and development (X_2), learning management (X_3), performance evaluation and personnel management (X_4), and educational research evaluation and planning (X_5) affect Academic administration of schools. The predicting coefficient is 0.497 with statistical significance that can predict Academic administration of schools received 49.70 % and get the regression equation is $\hat{Y} = 1.30 + 0.07X_2 + 0.17X_3 + 0.21X_4 + 0.23X_5$ หรือ $\hat{Z}_Y = 0.11X_2 + 0.25X_3 + 0.31X_4 + 0.34X_5$
Keywords: Executive Skills, Academic Administration

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทย มีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ดังนั้นการบริหารและการจัดการศึกษาในปัจจุบัน อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานหลัก คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่กำหนดนโยบายและมาตรฐาน กำกับ ติดตาม ส่งเสริมสนับสนุน กระจายอำนาจหน้าที่และบทบาทการดำเนินงานให้แก่สถานศึกษาซึ่งเป็นนิติบุคคล โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้กำกับ สนับสนุนและมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการ จึงเห็นได้ว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการจัดการศึกษาอันเป็นพื้นฐานการศึกษาทุกระดับ การที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการบริหารสถานศึกษา คือ ต้องทราบขอบข่ายและภารกิจของการ

บริหารและจัดการสถานศึกษาโดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษา ไว้ 4 งาน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553)

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นความสามารถทางการบริหารที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้ภารกิจบรรลุประสิทธิผลสำเร็จ ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการบริหารที่หลากหลายพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ เพื่อนำไปสู่การบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้การบริหารงานผู้บริหารสถานศึกษาต้องอาศัยความชำนาญและความสามารถ เพราะการปฏิบัติงานใด ๆ หากต้องคาดหวังจะให้ผลการปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแล้ว ผู้บริหารจะต้องมีความชำนาญ มีทักษะในการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารการศึกษามีคุณภาพมาตรฐาน โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักและสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียน (จิตติมา วรรณศรี, 2557)

การบริหารงานวิชาการเป็นหน้าที่สำคัญที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่สถานศึกษาทุกประเภทจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้มีคุณภาพหรือมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ทั้งนี้การบริหารงานวิชาการจะบรรลุจุดประสงค์ได้ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนต้องมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะเกี่ยวกับการดำเนินการด้านวิชาการเป็นผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในการบริหารสถานศึกษา ต้องมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานวิชาการตามขอบข่าย จัดกิจกรรมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

จากการศึกษารวบรวมเอกสารรายงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยขวัญพิรากร แซ่ตัน (2566, มีนาคม 13) ได้สรุปถึงปัญหาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มีสาเหตุของปัญหาเนื่องจาก 1) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา พบว่าตัวบ่งชี้ในด้านของคุณภาพผู้เรียน ด้านความสามารถทางวิชาการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลร้อยละ 44.12 ซึ่งมีผลต่ำกว่าร้อยละ 50 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ในด้านความร่วมมือในการปฏิบัติงานสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่คลาดเคลื่อน ทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการจึงได้หลักสูตรสถานศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ 3) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา พบปัญหาในส่วนการนำผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมากำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน เนื่องจากจำนวนครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงตามความรู้ความสามารถ จำนวนครูต่อนักเรียนไม่เป็นไปตามสัดส่วนตามที่สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การจัดหาวัสดุ-อุปกรณ์ สื่อและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อความต้องการ 5) ด้านการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา การประเมินผลการศึกษาไม่ครอบคลุมมาตรฐานและตัวชี้วัด การกำกับ ควบคุม การวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ยังไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งผลให้การสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผลไม่ได้มาตรฐาน การยกระดับให้มีมาตรฐาน

โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในระดับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า วิชาภาษาไทย ร้อยละ 49.45 วิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 28.95 วิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 40.60 และวิชาภาษาอังกฤษ ร้อยละ 33.73 ซึ่งโดยภาพรวมของทุกวิชาผลคะแนนเฉลี่ยทั้ง 4 รายวิชา ยังมีผลคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 จากผลการประเมินดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าประสิทธิผลในระบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มีปัญหาในหลาย ๆ ด้าน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ นำมาเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเกณฑ์มาตรฐานและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
3. เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารในสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 1,247 คน จากสถานศึกษาจำนวน 132 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 294 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามพื้นที่จัดการศึกษา

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน และพื้นที่จัดการศึกษา จำนวน 4 ข้อ และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมี 5 ด้าน และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งมี 7 ด้าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดย 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ทักษะของผู้บริหาร

สถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 2) วิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา มี 5 ด้าน และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มี 7 ด้าน 3) นำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษา คั่นคว่ำ มาสร้างเครื่องมือ 4) นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการคั่นคว่ำอิสระ เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของคำถาม ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง 5) นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) เพื่อหาความสอดคล้องในด้านโครงสร้าง ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องของการใช้ภาษา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) พบว่า ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.67 จำนวน 1 ข้อ ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จำนวน 64 ข้อ 6) นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ปรึกษาการคั่นคว่ำอิสระ แล้วนำไปทดลองใช้ (tryout) กับผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) การพิจารณาความเชื่อมั่นดูจากค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นที่ต้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.75 ขึ้นไป พบว่า ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.99 7) นำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุง ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการคั่นคว่ำอิสระและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)
2. การวิเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายข้อ รายด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ (Best, 1981, p. 195)
3. การวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายข้อ รายด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ (Best, 1981, p. 195)
4. การวิเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (multiple regression analysis) ด้วยวิธีลดขั้นตอน (stepwise)

ผลการวิจัย

1. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร ด้านการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน ตามลำดับ
2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา พบว่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผนงาน ด้านวิชาการ รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ตามลำดับ

3. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวม ด้านการวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ 0.23 ด้านการประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ 0.21 ด้านการจัดการเรียนรู้ (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ 0.17 และด้านการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ 0.07 ค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R^2) = 0.497 นั่นคือ สามารถทำนายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาได้ร้อยละ 49.70 และสามารถนำมาสร้างสมการถดถอย คือ $\hat{Y} = 1.30 + 0.07X_2 + 0.17X_3 + 0.21X_4 + 0.23X_5$ หรือ $\hat{Z}_Y = 0.11X_2 + 0.25X_3 + 0.31X_4 + 0.34X_5$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีทักษะอยู่ในระดับมากทุกด้าน ที่เป็นเช่นนั้นเพราะการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินการด้านการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างชำนาญ คล่องแคล่ว ทำให้การทำงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ บรรลุสู่เป้าหมายปลายทางขององค์กรอย่างรวดเร็วและถูกต้อง สามารถใช้ทักษะความสามารถของตนเองในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ดังที่ ธนวัฒน์ สุวรรณเหรา (2564) กล่าวว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เกิดจากความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องมีระบบระเบียบแบบแผน ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการให้มีความรวดเร็ว ถูกต้องและก้าวหน้ายุคเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษา แซ่เตียว (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดือนเพ็ญ ศรีอเคโร (2565) ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านของการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน ที่เป็นเช่นนั้นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญด้านการบริหารวิชาการของสถานศึกษา มุ่งดำเนินงานตามกระบวนการที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อการจัดการเรียนการ

สอนรวมทั้งกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ให้ตรงตามเป้าหมายหลักของสถานศึกษา ดังที่ เบญจวรรณ เหลืองกุล (2561) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านการเรียนและพัฒนาการทางด้านการดำเนินชีวิตโดยมีเป้าหมาย ให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษา แซ่เตียว (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรพันธ์ แก้วพันธ์ (2566) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

3. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมพบว่า ด้านการวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน (X_5) ด้านการประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร (X_4) ด้านการจัดการเรียนรู้ (X_3) และด้านการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย เท่ากับ 0.497 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้ เพราะผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีทักษะด้านต่าง ๆ มีความรอบรู้ ความสามารถรอบด้าน เพื่อการวางแผนกำหนดนโยบาย เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เนื่องด้วยปัจจุบันเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ต้องมีทักษะความรู้ความสามารถรอบด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเผชิญความท้าทายใหม่ ๆ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะรอบด้านเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับสถานการณ์ในยุคการเปลี่ยนแปลง ทักษะในการบริหารของผู้บริหารจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ บริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ บริหารงานจัดการสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ ทักษะการบริหารเป็นทั้งศาสตร์ที่เป็นความรู้ และศิลป์ที่เปรียบเสมือนเป็นศิลปินผู้ชำนาญ อันมีความหมายไปในทางที่ว่าผู้บริหารจะต้องมีศาสตร์และความรู้ ขณะเดียวกันก็ต้องมีศิลป์ในการบริหารเช่นเดียวกัน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะใหม่ ๆ ในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ ทักษะในการบริหารจึงถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จได้นอกจากนี้ทักษะยังสามารถทำให้ผู้บริหารมีศักยภาพพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงได้อีกด้วย ดังที่ ธนวัฒน์ สุวรรณเหรา (2564) กล่าวว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาควรมีรอบด้าน สามารถวางแผน กำหนดนโยบาย รวมถึงการมีระบบระเบียบแบบแผนในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีหลักในการบริหารด้วยศาสตร์และศิลป์ บริหารจัดการให้มีความรวดเร็ว ถูกต้อง และก้าวทันยุคเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เช่นเดียวกับ เดือนเพ็ญ ครือเครือ (2565) กล่าวว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย จากองค์การอย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยใช้กระบวนการและกลยุทธ์ในการนำเอาทรัพยากรทางการบริหารมาบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา ศรีจำปา และพงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์ (2566) ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของ

ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความคิดรวบยอด ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีในการพัฒนาทักษะการบริหารงานวิชาการ เพื่อเป็นผู้นำนโยบายลงสู่การปฏิบัติ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อนำองค์กรสู่ความก้าวหน้าทันสมัย

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประเมินติดตาม และนำผลการประเมินนั้นมาสะท้อนกลับ เพื่อให้องค์กรบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างเป็นระบบ

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมกระบวนการวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาเรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล*.

กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ขวัญพิรากร แซ่ตัน. (2566, มีนาคม 13). *ผู้บริหารสถานศึกษา*. โรงเรียนวัดคณทิ. สัมภาษณ์.

จักรพันธ์ แก้วพันธ์. (2566). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 7(1): 19-35.

จิตติมา วรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.

จินตนา ศรีจำปา และพงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์. (2566). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น*, 10(4): 127-137.

เดือนเพ็ญ ศรีอศรีอ. (2565). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

ธนวัฒน์ สุวรรณหระ. (2564). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาวิชาการ

- บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เบญจวรรณ เหลืองกุล. (2561). **ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3.** (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553.** กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **เครื่องมือส่งเสริมการขับเคลื่อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา).** กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- อุษา แซ่เตียว. (2559). **ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม.** (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Best, J. W. (1981). **Research in education.** (4th ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. **Psychometrika** 16(3): 297-334.
- Hoyle, J. R., English, F. W., & Steffy, B. E., (2005). **Skill for successful 21st century school leaders: Standards for peak performers.** Virginia: American Association of School Administrators.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement.** 30(3): 607-610.